

(Radiovert): Marianne Magnussen er diakon og samfunnsviter. Gjennom det ideelle firmaet Varmere holder hun kurs i diakonal menighetsutvikling. En av hennes hjertesaker er å hjelpe menigheter å bli bedre på å ta imot de som er nye.

Har du opplevd å føle deg utenfor på en kirkekaffe? Se for deg en gudstjeneste som akkurat er ferdig der alle rundt deg trekker mot sine kjente, mens du som er ny blir stående alene. Hvis du håper at noen tar kontakt uten at det skjer, kan sekundene føles utrolig lange og ubehagelige. Til slutt tar du kanskje på deg jakken og sniker du deg ut, mens du sier til deg selv : “Ikkje tilbake hit!”

I studietiden møtte eg mange kirkefremmede som i forskjellige byer hadde testa en norsk menighet og opplevd at ingen tok initiativ til å bli kjent med de. Eg synes det var frustrerende, men eg hadde gradvis konkludert med at dette handla om norsk kultur og at det derfor ikkje gikk an å gjøre nånke med det. Men så en dag fikk jeg en aha-opplevelse. Det gikk det opp for meg at Gud som har opprettet menigheten, er den som veit ka som er menighetens potensial. Og idealet for inkludering viser Det nye testamentet gjennom kjente bibelvers som «Jeg var fremmed og dere tok imot meg, “La alle mennesker merke at dere er vennlige” og ikke minst «Ta imot hverandre slik Kristus har tatt imot dere». Den dagen forsto eg at det å ta godt imot nye faktisk e mulig, selv i Norge! Og eg forstod at så lenge vi tror at det er umulig, risikerer vi å stenge for den utviklingen som menigheten er kalt til å være en del av. I stedet inviteres vi til å samarbeide med Gud om å forløse potensialet.

Eg blei skikkelig entusiastisk og bestemte meg for å bidra gjennom å forske på hvordan norske menigheter på konkrete måter kan bli meir inkluderende. Eg oppdaga fort at dette var en problemstilling som veldig mange kristne fellesskap var klar over og virkelig ønska å ta tak i. Det var veldig oppmuntrende. For å forstå utfordringene og finne løsninger, trengte eg å kombinere teologi med sosialpsykologi og sosiologi. Eg skreiv først en masteroppgave for å forstå utfordringene og finne hypoteser. Og så testet eg disse hypotesene gjennom en spørreundersøkelse for 1000 personer fra mange forskjellige kirkesamfunn. Det var frivillig å svare på undersøkelsene, så vi kan ikkje anta at funnene er heilt nøyaktige. Men det er mange tydelige tendenser som går igjen på tvers av menighetene og over hele landet, så eg har likevel et godt grunnlag for å si nokke generelt om norsk menighetsliv.

I alle menighetene var det en betydelig andel nye som ofte sto ufrivillig aleine på kirkekaffen. I gjennomsnitt gjaldt dette cirka 30 prosent, altså 3 av 10 nykommere. I sosiologien er det skrevet mye om at norsk kultur er reservert. Vi dras mot de vi kjenner og de vi vet vi har mye til felles med. Samtidig har vi en sterk verdi i å klare oss sjøl og å ikke tilby hjelp når vi ikke er sikre på at den andre ønsker det. Det gjør at vi er ekstra tilbakeholdne med å hjelpe nye inn i et miljø vi selv er en del av. Slike kulturtrekk gjør at det i Norge er sterk tilhørighet mellom folk som har kjent hverandre lenge. Men det gjør det vanskelig å være ny i et norsk miljø, selv for nordmenn. Disse trekkene påvirker også norske menigheter. For eksempel var det bare 2 % av de faste kirkegjengerne som prioriterte høyest å snakke med nykommere. Men begge gruppene ønsker en kulturendring! 95 % av de nye ønsket å bli oppsøkt. Og 95 % av de faste mente at det var svært viktig at alle nye føler seg inkludert. De fleste syntes også at de burde prioritere nye langt oftere enn det de gjorde.

I mange menigheter i dag er hovedansvaret for inkludering i praksis overlatt til noen få ildsjeler. Jeg undersøkte hvor mange faste som prioriterte høyest å snakke med nye. Kan du gjette hvor mange det var? Bare 2 %. I en menighet med 100 som går fast til gudstjeneste, er det altså i gjennomsnitt to personer som ser på det som sin hovedoppgave å snakke med nye. Hva om disse to flytter, får barn eller blir syke? Og selv med disse to på plass, står mange nye ofte ufrivillig alene. Inkludering kan ikke baseres på noen få, det må være en dugnad der flest mulig er involvert.

Men.. kanskje du har behov for å snakke med de du kjenner på kirkekaffen? Eller kanskje du synes det er vanskelig å vite hvem som er ny? Eller kanskje du synes at det å snakke med en ukjent er vanskelig eller energikrevende? Dette er noen av de vanligste hindrene for inkludering. De aller fleste som går i kirken har mange hindre samtidig. Dette har jeg kalt Inkluderings hinderløype. Kombinasjonen av alle disse hindrene kan lett føles overveldende. Derfor bør vi jobbe med ett og ett hinder om gangen. Dessuten er det lurt å gå en prosess sammen med de du kjenner. Det er jo først og fremst fordi dere har det så kjekt sammen at dere ikke ser den nye som står alene og håper på å bli invitert inn i en gruppe. Vennegjenger som fungerer som klikker har potensiale til å bli til inkluderingssteam. Da kan vi samarbeide og spille på hverandres styrker og det blir mye enklere.

For å hjelpe kristne fellesskap å overkomme alt som hindrer de fra å inkludere, har jeg laget et kurs som jeg har kalt Varmere kirkekaffe. Det kombinerer forskningsbasert undervisning med praktiske øvelser, og hjelper flest mulig å føle eierskap til menigheten og gå fra å være stamgjest til å naturlig ta rollen som vert når det trengs. Kurset holdes fysisk og

Copyright: Varmere

digitalt, i samarbeid med en ansatt eller en frivillig som er kontaktperson fra menigheten. Erfaringen er at kurset bidrar til økt motivasjon og mestring av å inkludere. Å endre en kultur tar tid og menigheten må jobbe videre med prosessen etter kurset. Men kurset gir felles forståelse, språk og verktøy for å jobbe målrettet og effektivt videre sammen.

Du leser sikkert i avisene at det er økende interesse for tro i landet vårt nå. Mange flere enn før er nysgjerrige på Bibelen. Blant disse er det også mange som lurer på om menighet er nokke for de. Når som helst kan en slik person dukke opp i din forsamling en søndag morgen. Se for deg at nye ikke står ufrivillig alene i menigheten din, fordi fellesskapet skjønner behovene og er i stand til å møte de. Se for deg at du kan anbefale kirkefremmede å besøke menigheten din og regne med at de kommer til å trives uansett om du er der eller ikke. Se for deg at menigheten din blir klar til å ta imot alle de som er på vei.

I mange år har jeg tatt med meg nye planter inn i stua. Etter kort tid har de ofte vist tydelige tegn på at de mistrives. Da har jeg alltid trodd at det er fordi jeg ikke har grønne fingre. Men en dag leste jeg at grønne fingre handler om kunnskap, innsats og tålmodighet. Det er altså tilgjengelig for folk flest. Gjennom forskningen har jeg funnet ut kossen vi i praksis kan ta godt imot de nye. Varmere kirkekafe kan bidra til grønne fingre med nykommere, sånn at de kan trives i storstua vår, menigheten. Men menighetsutvikling handler ikke bare om kunnskap, innsats og tålmodighet. Menigheten er mer enn en organisasjon. Derfor må vi aldri glemme å be. La oss be om hjelp til å ta imot de nye på samme måte som Kristus har tatt imot oss. Og la oss bidra med alle våre ulike ressurser med å legge til rette for et miljø der alle opplever seg sett og ønsket. Vi kjenner på personlige og kulturelle hindre, men Gud kjenner potensialet vårt. Og Den hellige ånd er hovedaktøren i menighetsutvikling. De er derfor de er mulig.

Varmere kirkekafe er tilgjengelig for menigheter over hele landet, både fysisk og digitalt. Tilbakemeldinger som har gått igjen, er at det har ført til økt bevissthet rundt nyes behov, flere initiativ til inkluderings tiltak og flere som prioriterer å snakke med de nye. Det er et mål at økonomien ikke skal være til hinder for noen. Derfor finnes det tilskuddsordninger som gjør at kurset kan tilpasses ethvert budsjett. For mer info om kurset og forskningen bak, se nettsiden varmere.no

